

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Motto: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

III. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 MAJ 1914.

N:r 10.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ESTER BRISMAN.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/3—1/4.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. Norr 600. Allm. tel. 147 29.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1914 1 krona. Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 1 kr. 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonspris: 15 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.

Annonsavdeln.: Rikstel. 456. Allm. tel. 604.
9 f. m.—7 e. m.

Under ansvar.

Den politiska stormtid, som vårt land genomlevat och vars efterdyningar ännu göra sig kännbara, har sträckt sina verkningar även till kvinnorna. Och detta icke blott till de kvinnor, vilkas samhällsintresse redan förut hade vaknat, utan även till den stora massa, som hittills förhållit sig passiv.

En direkt följd av detta uppvaknande från kvinnornas sida har varit bildandet av nya kvinnoorganisationer med uppgift att samla och ena olika grupper kring olika program med eller utan partifärg. Och detta uppvaknande och denna samling äro ju i och för sig mycket glädjande företeelser, vilka helt naturligt borde leda till ökad insikt om nödvändigheten för kvinnorna att genom den politiska rösträttens medel med männen få dela ansvaret för samhället. Men underligt nog tycks detta icke ha blivit uppenbart för en stor del av de nyvaknade kvinnorna. En moderat kvinnoförening, som på initiativ av Svenska Folkförbundet bildats i en av våra landsortsstäder, säger sig, enligt en i pressen synlig uppgift, ha till ändamål, "att inom vidsträckta kretsar av vårt lands kvinnor väcka ansvarskänslan till liv mot samhälle och fosterland samt göra moderata kvinnoförbundet till en samhällsbevarande kraft", men skall där emot "ej sysselsätta sig med att förvärva nya rättigheter åt kvinnorna".

Man frågar sig ovillkorligen: veta icke de kvinnor, som leda denna agitation, att landet just behöver kvinnornas lagenliga medverkan för lösningen av ett otal frågor, som på det djupa ingripa i kvinnors och barns liv, frågor som just falla in under begreppet "nya rättigheter åt kvinnorna"?

Men frihet föder ansvar, och just den frihet och de rättigheter, vi såsom svenska kvinnor ägt, hava låtit oss starkt känna behovet av det stöd för vårt arbete inom och utom hemmen, som rösträtten skulle giva. Tusenden, ja, hundratusenden av svenska kvinnor stå därför bakom oss här närvarande representanter, och alla hemställa de att genom rösträtt erhålla inflytande på stiftandet av de lagar, som så djupt ingripa i deras och deras barns liv.

Gertrud Adelborg

vid L. K. P. R:s uppaktning hos konung Oscar II 1906.

Anse dessa kvinnor, att samhället i socialt hänseende är så idealiskt, att kvinnornas hjälp där är överflödig? Veta de icke att rättigheter förplikta och att ingen är så ansvarslös som den rättslösa? Faran av att låta kvinnorna växa sig starka och mäktiga utanför den lagliga representationen är också stor, vilket framhölls kraftigt i Första kammaren under debatten om kvinnans politiska rösträtt 1909, och ingenting har sedan dess inträffat, som kunnat minska denna fara, snarare tvärtom. Kvinnornas rösträttsfråga hör sålunda icke till dem, som få skjutas åt sidan för andra frågor, utan den måste lösas snart, så att kvinnorna få göra sitt inflytande gällande i landets livsfrågor, men med lagliga rättigheter och under ansvar.

Bergman-Österbergska samhällskurserna.

Fröken Valborg Bergström, som lett de Bergman-Österbergska samhällskurserna i år, återkom första dagarna av maj till Stockholm efter en arbetsam kurs i Gävleborgs län.

Kursen har varit utmärkt väl arrangerad från början till slut och stor tack äro vi därför skyldiga de ledande inom Ljusdals rösträttsförening, som trots stora svårigheter och mellankommande hinder icke sparat någon möda, utan fått allt att gå ihop.

Ehuru kursen ofta kom i kollision med de politiska föredragen under valstriden, räckte dock publiken till, och åhörareantalet under kursen uppgick till 3,440 personer, därav övervägande kvinnor.

Föreläsningarnas antal hava varit 69, fördelade på 28 olika platser.

Arbetet ligger nu under vår- och sommarmånaderna nere, enär det visat sig olämpligt att då ha kurser och föreläsningar, men kommer att återupptagas i september. Vi önska att vår kursledare, fröken V. Bergström, får god vila efter väl förrättat värv och med stärkta krafter kan upptaga arbetet igen under höstterminen.

E. P.

Ett besynnerligt aktstycke.

Vilket parti kommer att vinna mest på den kvinnliga rösträtten? Den frågan har varit en stötesten för vår sak i alla tider. En gång fanns en viss benägenhet hos högern att ta kvinnorösträtten med som konservativ garanti vid den allmänna rösträttens införande, medan det under de senaste åren från samma håll ofta förspors, att kvinnorösträtten skulle föra landet i armarna på socialdemokraterna. I de länder där kvinnorösträtten är genomförd har man ganska allmänt den åsikten, att den icke medfört några större partiförskjutningar. Men detta hindrar icke, att vi oupphörligt möta de beständaste förklaringar om vad som skulle ske till landets olycka, om kvinnorna finge rösträtt, än från den ena sidan och än från den andra. På grund av den stora aktivitet högerns kvinnor utvecklade vid de sista valen, har det t. o. m. förspors att en och annan vänsterman börjat frukta att kvinnans rösträtt skulle medföra en stark reaktion, och därför blivit betänksam, men detta hindrar icke att andra se spöken åt motsatta hållet.

Så har i dagarna till Landsföreningen inkommit en begäran från några kvinnor i Marum (Skaraborgs län) att få sina namn strukna å opinionslistorna, under framhållande av att den slutade valrörelsen har lärt dem, "att den politiska rösträtten mest utnyttjas av industriarbetare tillhörande det socialdemokratiska partiet, hos vilket den politiska livaktigheten visar sig vara rent av fanatisk.

Men då det enligt vår mening", heter det vidare i skrivelsen, "icke förefinnes motsvarande politiska intressen hos den lugnare och besinningsfullare lantbefolkningen och man ej får antaga, att kvinnorna på landsbygden skulle komma att mera allmänt än männen intressera sig för politiska angelägenheter utan snarare tvärtom, hava vi kommit till den bestämda övertygelsen, att den politiska rösträttens utsträckning till kvinnor, skulle medföra en betydlig maktförskjutning till förmån för socialdemokratin, som satt fosterlandets försvar på avskrivning, och då vi ej vilja medverka till att äventyra vårt folks inre och yttre frihet — gent emot vilken våra speciella kvinnliga intressen sammankrympa till intet — anhålla vi vördsamt etc."

Efter valen 1911 talade man om jordskredet åt vänster. Det var då socialdemokraterna blevo ett stort parti

ifrån att ha varit en liten minoritet, men detta hindrade icke dessa kvinnor från att förra året skriva sina namn på rösträttslistan. Men nu, när det visat sig, att högern kunnat vinna tillbaka en stor del av sina förlorade platser, låt vara att socialdemokraterna också ökat sina mandat, nu angripas de plötsligt av socialistskräck. Inte nog med att de vilja ta tillbaka sina namn, de ha också betagits av en sådan beundran för sin egen ovederhäftighet, att de måste kungöra den i pressen. Tidningen är naturligtvis förtjust och låter skrivelsen åtföljas av en älskvärd förhoppning, att exemplet måtte leda till efterföljd. Det borde dock vara tydligt att även om högern vunnit en del röster från de frisinna, så måste dock, eftersom de frisinna i stort sett bevarat sitt förra röstetal, största delen av högerns nya röster kommit från de s. k. reserverna, d. v. s. från dem, som förut av likgiltighet avhållit sig från att rösta. Veterligen har också högern i sin agitation särskilt lagt an på att uppbåda dem. Det parti, som har de största ekonomiska resurserna har tydligen härvidlag också en extra fördel, och denna borde således tillkomma högern, även när det gäller kvinnorna, när de få rösträtt, särskilt landsbygdens kvinnor, som bruka antagas vara de, som ännu sitta i det politiska mörkret. Ingen person, som är rätträdig och frisinna i detta ords bästa bemärkelse kan emellertid låta skrämja sig därav, ty den som tror att hans parti i det väsentliga har rätten på sin sida, den tror också på dess seger, och såsom en av kvinnorösträttens första förkämpar en gång sade i riksdagen: "Skipandet av rättvisa leder i längden alltid till goda resultat för samhället."

Men kvinnorna i Marum ha sin egen originella uppfattning. De anse att industriarbetarnas "fanatiska" livaktighet är så skrämmande, att kvinnorna därför inte böra få rösträtt.

Häremot må först och främst anmärkas, att det är en medborgerlig dygd att vara politiskt intresserad och använda sin rösträtt och en klandervärd plikt-förgätenhet att låta bli, och att det därför är ytterst olämpligt att kalla arbetarnas politiska livaktighet för "fanatisk". Nog har det funnits fanatism här i landet under valrörelsen litet varstades, inte minst hos högern, men livaktigheten är i sig själv berömvärd. Dessutom är det en stor orättvisa att vilja neka de politiskt livaktiga rösträtt, därför att man misstänker, att det finns politiskt slöa som ej komme att använda sin. Det står varje parti fritt att söka med sin upplysning väcka de sovande, eller för att tala med kvinnorna i Marum de "besinningsfullare".

Kanske tycker många att det låter vackert och fosterländskt att säga, att "våra speciella kvinnliga intressen sammankrympa till intet" emot vårt lands inre och yttre frihet, men då ingen kan bevisa att denna i minsta grad hotas av kvinnorösträtten, blir det

Damdräkter

tillverkas verkligt förstklassigt under ledning av akademiskt utbildad tillskärare. OBS! Full garanti.
A.-B. Londoner Herr- & Damskrädderi-Etabl.
37 Drottninggatan, 1 tr.
A. T. 225 19. R. T. 67 13. (A. F. 1629)

Svaluddens Pensionat rekommenderas

R. T. Ulriksdal 17. A. T. Ulriksdal 85.
Postadr. Järva. Vördsamt Elin Johansson.

Frågobyran Kronan

Amanuensen C. Mothander
Mästersamuelsgatan 71, Stockholm. 10—4.
Alla juridiska uppdrag. Alla slags förfrågningar mot 1 kr. postföret. Specialitet: Barnuppfostringsmål.

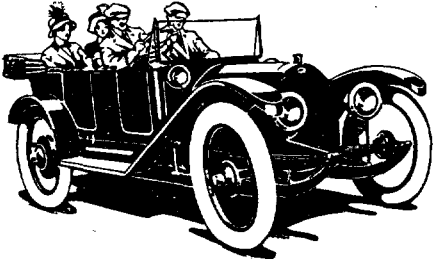
Mer än 14000 kvinnor försäkrade i

SVENSKA LIF

Skandinaviens största ömsesidiga livbolag.

STOCKHOLMS GENTLEMANNACHAUFFÖRSKOLA

Inneh. E. Göransson & J. Rehn.

Utbildar chaufförer på kortast tid. Separatkurs för damer. Skickliga lärare. Billiga priser. Eleverna få köra en timme varje dag ca 1 månad. Anmälningar emottagas hos Automobilf. H. Kjellgren, Arsenalsgatan 8 D, Stockholm.

hela en tom fras. På grund av kvinnans politiska rösträtt kommer säkerligen inte varken socialdemokraterna eller något annat parti att få majoritet i Andra kammaren, utan de tre partierna komma nog att balansera varandra som förut med någon övervikt än för det ena och än för det andra, troligen beroende på helt andra faktorer.

Det kan för resten vara lätt nog för dem som själva ha det bra och som icke besväras av allt för stor social medkänsla med fattiga, lidande systrar att med ringaktning tala om våra speciella kvinnointressen. Men den som något följt med politiken och vet hur männens riksdag lagstiftar och underlåter att lagstifta för kvinnor och barn, den säger inte så. En ny äktenskapslagstiftning kommer snart före i riksdagen. Skola männen bestämma om den ensamma? Folkpensioneringens orättvisa mot kvinnorna, i all synnerhet de gifta, underbetalningen av kvinnoarbetet, prostitutionen, den uteblivna lagförbättringen för ogifta mödrar och deras barn, det ännu förhållande ikraftträdandet av kvinnornas rätt till vissa akademiska tjänster och många, många andra frågor visa för var och en som vill förstå, att männens rättvisa inte räcker till för kvinnorna.

Först skulle vi vänta med vår rösträtt tills männens rösträttsfråga var löst. Nu skulle vi, om regeringen finge sin vilja fram, trots konungens i tron-talet givna löfte till Sveriges kvinnor, vänta på försvarsfrågans lösning, ehuru ingen människa kan fundera ut, varför den ena av de frågorna skulle behöva hindra den andra, och nu föreslår Skara-Posten, uppmuntrad av kvinnorna i Marum, att vi skola vänta tills högerns strid med socialdemokratin blivit slutförd!

För den obotfärdige finns det alltid förhinder, men så länge kvinnors och barns intressen vanvårdas i våra lagar, är det fegt att sträcka vapen. Kvinnorna ha sin givna plats i striden för social rättvisa, och även här kan kvinnornas fosterlandskärlek bli satt på prov. *Gulli Petrini.*

Föreningen Barnavårdsskolan

har sänt ut en 10-årsberättelse, författad av d:r Karolina Widerström, som redogör för föreningens uppkomst och utveckling samt önskemål.

Det var med tanke på att undervisningen i barnavård skulle sammanbindas med flickornas skolgång, som föreningen bildades på initiativ av fröken Maria Aspman. Försöksanstalten inrättades i helt liten skala hösten 1904 med fem elever från högsta klassen i folkskolan arbetande samtidigt.

Då försöket kunde betraktas som synnerligen lyckat, utvecklades föreningens verksamhet ytterligare genom samarbete med "Sällskapet för folkundervisningens främjande", som upplät en större och rymligare lokal och genom sitt skolkök bestred den nödiga matlagningen. Man kan med tacksamhet blicka tillbaka på föreningens verksamhet, när den satt undervisning i barnavård såsom integrerande del av kvinnlig ungdoms utbildning och därigenom främjat en kommande generations fysiska psykiska utveckling.

Som föreningens ordförande fungerar d:r Karolina Widerström och dess sekreterare är fröken Maria Aspman. Övriga styrelsemedlemmar utgöras av d:r Inez Laurell, fru M. Rystedt och fru Flensburg.

ENERGON

förordas av läkare såsom ett kraftigt näringspreparat, verksamt styrkande vid allmän svaghet, blodbrist, sömnlöshet, rubbningar i nervsystemet och under rekonvalescens.

Tillverkas av A.-B. PHARMACIA, Stockholm.

Kontrollant: Professor Fil. D:r K. A. Vesterberg.

Den nya äktenskapslagen under debatt.

Kvinnorna böra få vara med vid frågans avgörande i Riksdagen.

Stockholms F. K. P. R. hade den 28 april inbjudit till offentligt möte i Viktoriasalen för att diskutera lagberedningens förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning. Huvudtalare för aftonen var jur. kand. fru Anna Wicksell, som i ett längre, med starkt bifall mottaget anförande, utvecklade de synpunkter i frågan, som för våra läsare torde vara väl bekanta genom fru Wicksells kritiska redogörelse i denna tidnings spalter mot slutet av förra året. Anföranden höllos vidare av advokaten Georg Stjernstedt, som även ägnade förslaget en kritisk granskning, samt av lagberedningens ordförande, justitierådet Westring, som i det han till föreningen uttalade sin tacksamhet för att tillfälle beretts honom att bemöta de framkomna anmärkningarna, i en längre utredning granskade dessa punkt för punkt.

Fru Wicksell började med kapitlet om äktenskaps hinder och konstaterade, att beredningen föreslår höjande av kvinnans äktenskapsålder från 17 till 18 år, vilket i och för sig var ett glädjande tecken. Dock borde äktenskapsåldern för kvinnor höjts till 21 år eller till densamma som för männen. Vidare beklagade talarinnan att skyddsåldern för kvinnor icke höjts från nuvarande 15 år. Saken står praktiskt taget så, att det finns tre år av en kvinnas liv, då en man icke har rätt att gifta sig med henne, men kan opåttalt våldföra sig mot henne.

Talarinnan kritiserade sedan borttagandet av det gamla institutet "ofullkomnade äktenskap" för de mödrars och deras barns skull, som falla under begreppet "hävdande under äktenskapslöfte". Uppfattningen bland allmoget är nog den, att när äktenskapsavtalet ingåtts ha kontrahenterna rätt att leva tillsammans. Vad dessa kvinnor behöva för sig och barnet är hustrus rang, heder och värdighet. Ett ytterligare steg bör bli att hänföra under "ofullbordade äktenskap" de inom arbetsklassen vanliga förbindelser, där man och kvinna leva tillsammans utan någon legalisering av äktenskapet, där kvinnan betraktas som gift, så länge de leva tillsammans, men som ogift, så snart mannen överger henne.

Vad skilsmässan beträffar, innebär lagberedningens förslag åtminstone ett steg mot fri skilsmässa. Fullständig sådan vore endast tänkbar om makarna vore helt och hållet sidoställda ekonomiskt och personligt. Under nu rådande förhållande skulle mängden kvinnas ställning därigenom försvåras. Beträffande barnen ansåg talarinnan att lagberedningen träffat det rätta då den givit domstolen mycket fria händer i varje särskilt fall och låtit skuldmomentet träda i bakgrunden. Ett önskemål rörande rättegångsförfarandet fann talarinnan det vara att stämningen utbyttes mot ansökan, även i de fall där makarna ej vore eniga om skilsmässan. För många människor är stämningens formen särskilt förhatlig och innebär ett onödigt ökat lidande. Paragrafen om medling borde strykas, ty sådan har säkert försökts av närstående som haft bättre förutsättningar än offentliga myndigheter att lyckas. Till sist uttalade talarinnan en varm förhoppning att det skulle kunna bli en möjlighet för kvinnorna att få något att

säga när avgörandet skulle träffas rörande det föreliggande lagförslaget. Detta är ett reellt skäl att pressa rösträttskravet och betona vikten av att vi få rösträtt hellre i dag än i morgon.

Baron Stjernstedts anmärkningar riktade sig mot paragraferna om skilsmässor. Han förutskickade, att den syn man har på denna fråga är beroende på individuell läggning och således inte kan vara fullt objektiv. Själv var han av den åsikten, att det strider mot individens krav på frihet och lycka att motvilligt kvarhållas i ett äktenskap — det finns inga skäl för äktenskapets bibehållande, som härvidlag kunna väga över. Ur denna synpunkt hade han kritiserat beredningens förslag, som han fann i hög grad reaktionärt.

Justitierådet Westring bemötte den framkomna kritiken och uppehöll sig särskilt vid de ofullkomnade äktenskapen som varit något som man velat fullborda genom vigsel eller upplösa, aldrig bibehålla. I rättssäkerhetens intresse behöves en form, om staten vill övervaka uppfyllandet av stadgade villkor; vigseln är denna form. Lagberedningen har icke kunnat medge två olika slags äktenskap, och de ofullkomnade äktenskapen innebure en stor fara för unga och oerfarna kvinnor. Man bryter för övrigt icke opinionens makt med ett lagförslag; om kvinnan i vissa fall förklarades för hustru, skulle det dock icke innebära någon reell upprättelse; ekonomisk vedergällning är den enda, visserligen ofullkomliga, upprättelse hon kan få. Vidare kritiserades den "fria skilsmässan", som betecknades som en rätt att förskjuta. Lagförslaget ville ge en möjlighet för domstolen att ta hänsyn till förhållandena i varje speciellt fall. Talarinen polemiserade mot ett upphävande av medlingen, men ville gärna vara med om en ändring med avseende på stämningens formen om förslaget därigenom kunde få en bättre ställning bland kvinnorna.

Efter ett par korta repliker från de båda första talarna antog mötet enhälligt följande resolution:

Män och kvinnor, samlade till möte i Stockholm den 28 april 1914, uttala härmed som sin åsikt, att det är av allra största vikt, att ett lagförslag om politisk rösträtt och valbarhet för kvinnor antas vilande vid 1914 års riksdag. Särskilt vilja vi påpeka, att om denna fråga förhalas ytterligare en treårsperiod det slutliga förslaget om ny äktenskapslag troligen kommer att föreläggas riksdagen, innan kvinnorna fått möjlighet att där vinna inträde. Denna i hemlivet så djupt ingripande lag skulle då komma att avgöras endast av männen, vilket skulle innebära en stor orättvisa mot kvinnorna och väl icke vara till gagn för samhället i dess helhet.

Alla damer böra ihågkomma att en god tvål är en viktig faktor vid kroppens vård. Använd endast CIVA-tvål för tvättning av händer, ansikte och huvud. Använd CIVA-tabletten i hemmet vid särskilda tvättningar och för övrigt för alla hygieniska ändamål. Säljes överallt. Prov 4 CIVA-tvål och CIVA-tabletten erhålles mot insändande av Kr. 1: 20 fraktfritt.

CIVA-FABRIKEN
Mästernammsgatan 12 - Stockholm

Allm. Tel. 62 25. Riks Tel. 62 25.

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Blkst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas gratis o. franco.

47
Västerlånggatan
(f. d. Barnängens lokal).
ASTRID SÖDERQUIST
KAPPAFFÄR
1 Klass Damskrädderi.
Nyheter för säsongen inkomma dagligen.
Specialité:
J. A. WETTERGRENS FABRIKATER.

Kvinnorösträtten ute i världen.

Danmark.

Den nya vallagen är antagen i danska folketinget med 97 röster mot 1; 6 röstade icke. Vallagen har sedan gått till landstinget och man bereder sig nu på förhandlingar mellan tingen i ett gemensamt utskott.

Förenta Staterna.

Från Washington meddelas att lagutskottet inom representanternas hus beslutat att för huset framlägga ett resolutionsförslag, gående ut på ett ändringsförslag i förbunds författningen om rösträtts utsträckande även till kvinnorna.

England.

Lord Selborne's förslag om politisk rösträtt för kommunalt röstberättigade kvinnor, har efter två dagars debatt förkastats av Överhuset med 104 röster mot 60.

De ryska kvinnornas rättsliga ställning.

I Ryssland har en ny lag tillkommit som betryggar de gifta kvinnornas rättsliga ställning. En hustru har hitintills icke fått förvalta sin egendom, icke haft rätt att idka handel eller söka sig en plats utan mannens tillåtelse. Laglig skilsmässa har även varit henne nekad, och hennes enda skydd mot en dålig man har varit den långsamma och dyrbara skilsmässoprocesen, som endast de förmögna klassernas kvinnor kunnat tillåta sig. Den nya lagen har även ändrat detta missförhållande. Den heliga synoden vill visserligen icke ge sitt officiella erkännande åt en skilsmässa mellan man och hustru, men blundar för sakkförhållandet, teologernas sätt att lösa en kvistig fråga. Grymhet mot barnen, brutalitet, våld, bedrägeri eller ett lastbart leverne är tillräcklig orsak för en hustru att söka skilsmässa och i sådana fall är mannen dömd att underhålla hustrun. Vården av barnen anförtros åt den förfördelade parten.

Jubileumsnummer av Jus Suffragii.

Med anledning av Internationella kvinnorösträttsalliansens i år inträffande tioårsjubileum har Jus Suffragii den 1 maj utkommit med ett särskilt jubileumsnummer. Det rikt illustrerade 24-sidiga numret bjuder på ett lika gediget som omväxlande innehåll. Utom längre översiktsartiklar från de flesta till Alliansen anslutna länder märkes bidrag från flera av de ledande inom den internationella rösträttsrörelsen samt från andra inom såväl den politiska som litterära världen allmänt kända och högt uppskattade personligheter. Vi nämna namn sådana som baron d'Estournelles de Constant, Ferdinand Buisson, Emile Vandervelde, Gabriele Reuter, John Galsworthy och Israel Zangwill.

Lungsiktiga!

En lungsiktig som av läkare hemsänts från sanatorium såsom obotlig har efter en tids användande av Zenegin återvunnit krafter, arbetsförmåga och nytt levnadsmod.

Zenegin försäljes i flaskor à 3:25 och 5:75.

Örtextraktfabriken Zenegin, Afd. S.
Centralpalatset, Stockholm.

L. K. P. R:s utställning i Årsta.

Då Baltiska utställningen nu närmar sig sin fullbordning kan det vara av intresse för F. K. P. R:s medlemmar, att få en överblick av den avdelning inom Årsta, som kommer att representera den svenska kvinnorösträttsrörelsens utveckling och nuvarande läge.

När man kommer in i Årsta stora sal, som sträcker sig genom hela byggnaden, har man till höger L. K. P. R:s utställning, som disponerar 2½ meter långt utrymme. Mest iögonfallande är den karta, till vilken ett utkast demonstrerades på centralstyrelsemötet i januari, men som undergått vissa förändringar och i sitt nuvarande skick fullbordats av fröken Emma Aulin i Jönköping. Kartans dimensioner är 180 × 2 meter.

På kartan äro Norges, Finlands och Danmarks gränser endast konturerade och Sverige är lagt i en matt laxfärgad förtoning, som står vackert mot den gråa bakgrunden. Alla rösträttsföreningar äro utprickade med guld och sammanbundna med guldsträck, så att det hela bildar liksom ett nät, spänt över hela landet.

I nedre hörnet till höger stå alla föreningsnamn, medlemsantal samt årtalet när de bildades. Varje förening är numrerad och dess beteckning på kartan har ett motsvarande nummer. Överst i vänstra hörnet står som embleme det internationella rösträttsmärket.

På ömse sidor om själva kartan äro de länders namn utsatta, där rösträttsarbete bedrivs och de som redan fått rösträtt äro belagda med guld. Kartan är inramad i perlgråa lister.

Nedanför kartan är en halvsluttande bordsskiva anbragt, lika lång som det väggutrymme vilket disponeras, och

där ligga fyra rösträttsalbum, två och två på varje sida, inbundna i mörkröda klotband. I det första porträtter av Centralstyrelsens hedersledamot, ständiga ledamöter, V. U. och ordf. i de flesta F. K. P. R. Det andra innehåller det sociala arbete som F. K. P. R. tagit initiativ till och utträttat, åskådliggjort genom såväl text som fotografier.

Av de båda sista albumen innehåller det ena titelbladen på all av F. K. P. R. utgiven litteratur och det andra alla vykort och märken.

Mitt emellan dessa båda flyglar äro två grafiska tabeller utlagda. Den ena visar medlemsantalets och föreningsantalets ökning sedan år 1902 och den andra alla de motioner och propositioner som framkommit i riksdagen rörande kvinnans rösträtt. Tabellerna förvaras under glas, inramade av röda klotlister.

Genom hela Årsta sal och således även genom L. K. P. R:s utställning, sträcka sig de s. k. "lagbanden", vilka äro 15 cm. breda och varå står textat, kvinnans ställning inför lagen alltifrån äldsta tider. Texten avbrytes här och var av sköldar, som ange någon märklig händelse eller något viktigt framsteg i kvinnans utvecklingshistoria.

Utrymmet medger tvänne fält på ömse sidor om kartan, av vilka de två övre komma att fyllas av en tabell angående de Bergman-Österbergiska samhällskurserna samt en förteckning på alla de studiecirklar och samhällskurser, som L. K. P. R. och dess lokalföreningar anordnat. De två nedre utvisa voteringsciffrorna om rösträttsfrågan i Första och Andra kammaren. I sammanhang härmed kan nämnas, att Årsta är en av de få bland utställarna, som översätta all text till tyska.

En ropandes röst . . .

Lunds Dagblad, som på de senare åren vid flera tillfällen gjort sig till ensamstående tolk inom högerpressen för det kvinnliga rösträttskravet, har nu återigen i en ledande artikel bragt frågan i förgrunden.

"Det är sant och riktigt", heter det "att ingen stor reform bör genomföras, förr än den är verkligt mogen och utredd. Den kvinnliga politiska rösträtten gör icke något undantag från denna regel, och dess förkämpar ha även fått lägga ner ett styvt arbete på mognadsproceduren. Den energi och hängivenhet, de härvid lagt i dagen, har icke heller varit förgäves. Denna reformfråga får nu nämligen odisputabelt anses i fullständigaste mening mogen för avgörande. Tiden är således inne för ett avgörande och den bör icke onödigtvis förhållas, ty det är med reformer i allmänhet som med frukt, ingendera sorten vinner på att skördas övermogen."

Efter att ha konstaterat kvinnornas arbete för försvaret samt deras insats i årets valrörelse, om vilken det heter att

"kvinnorna lagt i dagen en politisk mognad och insikt, som faktiskt överträffar, vad man möter hos den manlige väljaren av genomsnittstyp", fortsätter tidningen:

"Då saken ligger så, är det självförstått, att kvinnornas politiska rösträttsreform icke i längden kan förhindras. Då vissa doktrinära motståndare ändock söka inbilla det moderata partiet detta, så är det allenast ett nytt bevis till så många andra på dessa herrars oförmåga att skaffa sig kontakt med den praktiska politiken och med livets realiteter. Följer det moderata partiet icke desto mindre dylika rådgivare, såsom till partiets skada skett i liknande situationer förr, så blir följden endast, att partiet förlorar kontrollen över en av de viktigaste författningsreformerna och såsom påbröd får dras med avoghet och ett lätt förklarligt missförstånd från en blivande stor väljarekötting. Det framgår redan av vad här ovan anförts, att dessa blivande väl-

Sveriges officiella representanter vid Köpenhamnsmötet

äro nu utsedda. Ämnet "Förmögenhetsförhållandet mellan äkta makar" kommer att inledas av fru Anna Wicksell; att föra Sveriges talan i diskussionen om "Äktenskaps ingående och upplösning" är d:r Alexandra Skoglund utsedd och i frågan om "Barnavårdsstiftning" fröken Ellen Afzelius. Fröken Anna Lindhagen inleder frågan om "Särslagstiftning för kvinnor" och på det offentliga rösträttsmötet talar fru Ezaline Boheman.

Anmälningar om deltagande i mötet insändas till *Dansk Kvindesamfund, 49 Studiestrøde, Köpenhamn, K.* Mötesavgift är 3 kr.

Nya kvinnliga stadsfullmäktige.

Vid fyllnadsval i Ystads stadsfullmäktige efter ryttmästare E. av Sandeberg, som av sagt sig uppdraget, befanns det att folkskollärarinnan Gerda Wennerberg kom närmast i röstetal och förklarades vald. Fröken Wennerberg blir Ystads första kvinnliga stadsfullmäktig.

Östersunds stadsfullmäktige har fått sin andra kvinnliga ledamot, i det efter avlidne banmästaren J. Andersson från de frisinnade invalts ritlärrinnan fröken A. Hultqvist.

jare, tack vare redan utförda storverk på det politiska arbetsområdet, icke förtjäna att behandlas på dylikt sätt, och det kan tilläggas, att de redan dokumenterat sig som mycket dugande och energiska politiska arbetare, vadan deras anslutning till ett parti är av stor vikt för detta. Det moderata partiet skulle spilla bort för många värden genom en ur inga synpunkter försvärlig felkalkylering av den kvinnliga rösträttsreformens nytta och nödvändighet."

Politiken på scenen.

NILS KJÆR: *Det lykkelige Valg.* Komedie i fem akter. Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag. 193 sid. Pris kr. 3:50.

Rösträttspjäser, både roliga och allvarliga, finns det nu en hel del. Särskilt i England har i agitationssyfte uppstått mäterliga sådana. Man erinra sig t. ex. Bernhard Shaws oförliknigt humoristiska "Press Cuttings", där hela stycket är fyllt av rösträttskvinnorna, deras liv och deras arbete, uppfattat med obetingad sympati — utan att någon enda av dem synes på scenen.

Men alla dessa hittills skrivna och uppförda stycken handla om "huru" och "när" målet skall nås. Nu har ett norskt lustspel av Nils Kjær sett dagen, fullt av aktuell politik, där kvinnan är med, både såsom väljare och vald, och får som sådan t. o. m. en överväldigande majoritet. "Det lykkelige Valg", redan ute i femte upplagan, ges sedan månader kväll efter kväll både i Bergen och Kristiania. Är nu översatt och framföres på Svenska teatern i Stockholm varje afton sedan ett par veckor.

Det är en politisk komedi, vars dråpliga satir träffar typer och förhållanden i en liten norsk kuststad, dagarna före ett stortingsval. Där är läkare och lärare, alkoholister, nykterister, frireligiösa, socialdemokrater, tungomålstalare och kvacksalvare och först och främst Celius, stortingsman och stadskassör, som burits upp av alla dessa till förnyade mandat och vars hela strävan och ängslan gäller, att även denna gång få det förnyat och ej bli "en Klokke som staar".

Hans undfallenhet åt alla håll för att

vinna röster, motiveras ej fullt klart, då ännu dagen före valet ej syns tecken till eller hörts rykte om någon motkandidat. Ett val, där högern håller sig beskedligt tyst och stilla, är ju för oss något ganska främmande. Celius är nämligen liberal demokrat och att författaren gjort honom så hållningslös och för framgångens skull svikande — eller såsom han själv uttrycker det — uppskjutande sin övertygelse, har på många håll utan vidare tagits som intäkt för kampen mot liberalismen såsom sådan. Men det är en alltför enkel och ytlig slutsats, satiren vänder sig innerst mot tarvligheten och dumdrygheten var den än finnes.

Författarens obarmhertiga gissel undgår egentligen endast en representant för de olika grupperna av valmansskara. Det är Celius' hustru: fru Lavinia. Hon skildras såsom kvinna med en sympati och en värdesättning varpå norsk litteratur — för att nu bara nämna Björnson och Ibsen — i motsats till vår är så rik, och författaren låter även läkaren och prästen, här kulturrepresentanterna i motsats till plebejer och bigotter, ägna henne sin obetingade hyllning.

Hennes make har under sin mångåriga stortingstid alltid varit talsman för kvinnornas nu vunna medborgarrätt, — förvånande nog ansågs det såsom en merit i en norsk småstad. Men hustrun tyckes vara komplett likgiltig härför, liksom för allt vad frågor och program heter. Hon och familjen har naturligtvis blivit lidande på att han så ensidigt vänt allt sitt intresse åt politiken, "sidder til opover Örene i ofentlig Liv", och hon har blivit en smula bitter, naturligt nog. Fru Lavinia är hurtig och rättskaffens, därtill världsvan och elegant, och utslutande detta — ej "socialt arbete" av något slag — har gjort henne, tyckes det,

till den populäraste personligheten i samhället. Att hon, egentligen mot sin vilja, blir vald i stället för mannen, synes för mängden endast vara kronan på hans egna strävanden, han själv är däremot ej storstilad nog att ta det annat än som en förkrossande förödmjukelse.

Utom fru Lavinia förekommer i stycket ett exemplar av den i livet utdöda, men i ord och bild talrikt spökande s. k. emancipationskvinnan, torr, skematisk och naturligtvis rödnäst, samt fru Paalsbo, en kaskad av fraser och oriktiga citat, som fylld av välmening virvlar kring i allt vad "rörelser" heter. Dottern, Pauline Celius, lovar föga för morgondagens kvinna. Hon är petig och outvecklad; skriker vid åsynen av en sköldpadda och vid blotta tanken på en rätta. Fästmannen vill förlovning för "netop nu vilde hun. Og kanske imorgen saa vil hun ikke igjen". Valutgången möter hon med förtvivlans tårar och ett: "Men Gud, Mama. Du är ju valgt! Det är naturligtvis kjækt og moderne, — men det är ikke til at holde ud. Herefter tør jeg ikke vise mig på Gaden." Modern: "Hvem træffer du paa Gaden? Du træffer de Mennesker som valgt din Mor."

Som fru Lavinia tydligen är språkröret för författarens sympatier, dröjer uppmärksamheten givet vid henne. Vid ett tillfälle säger hon till dottern: "Hold du bare Tankerne samlet om dig selv og dine Anliggender og bryd dig ikke om Kvinderne og deras Frigjørelse." Ofrivilligt kommer som en motsats till detta för ens tankar Malla Silfverstolpes ord om Fredrika Bremer: "Hon är god och välgörande mot den enskilda", men "intresset är blott för det stora hela."

Det är viktigt med balansen, med den gyllne medelvägen mellan egoismen,

även familjeegoismen, och samkänslan med hela sitt släkte. Men vad kvinnorna beträffa, tyckes ingen fara vara, att tungan på vågen skall peka för mycket över åt den senare sidan.

Fru Lavinia fortsätter: "Forsøg du bare paa — at holde hvad du har lovet dig selv i dine beste Stunder. Nogen anden Frigjørelse kjender ikke jeg." Om nu så skulle hänt, att den lyckligt lottade unga flickan "i sina bästa stunder" lovat sig själv att hålla hjärtat varmt och vara trogen, icke endast sin utkorade, utan även sina ideal för rättvisa och rättfärdighet. Var blir då udden av i de orden, ämnade att vara så dräpande?

Doktorn säger visserligen: "De är klar som Krystal, kjære Veninde." Men läsaren finner nog fru Lavinia litet oklar. Hon är så enig med Paulus och Skriften. "Og kommer det an paa at bøje sig, saa bøjer jeg mig gjerne. — De ved jeg har ganske gammeldags Forestillinger om en Hustrus Pligter." Men när maken vill ge henne några råd i hennes nya egenskap av stortingsman, avspisar hon honom med ett bryskt "Særdeles Tak, min Ven, men jeg akter at være min egen Raadgiver". Vad värre är, utan skrupler för ringar och förlöjligar hon mannen inför främmande och talar illa om honom inför barnen. Hör detta till "de gammeldags Forestillinger om en Hustrus pligter", så vore några nya vida behagligare. Trots mycken kvickhet, roliga typer, blixtrande repliker och gott humör, ligger det något torrt över hela stycket. Där finns intet av verklig känsla på något håll. Jo, ett undantag, restauratören Sommerbloms ömhet om sin lilla ofärdiga dotter.

Pjäsen fick på alla händer ett utmärkt utförande. Det var en rolig teaterafton.

Ellen Hagen.

Meddelanden från V. U.

1. Till L. K. P. R:s Verkställande utskott har från Marum i Västergötland inkommit en av sju kvinnor undertecknad skrivelse av följande lydelse:

"Den slutade valrörelsen har lärt oss, att den politiska rösträtten mest utnyttjas av industriarbetare, tillhörande det socialdemokratiska partiet, hos vilket den politiska livaktigheten visat sig vara rent av fanatisk.

Men då det enligt vår mening icke förefinns motsvarande politiskt intresse hos den lugnare och besinningsfullare lantbefolkningen och man ej får antaga, att kvinnorna på landsbygden skulle komma att mera allmänt än männen intressera sig för politiska angelägenheter utan snarare tvärt om, hava vi kommit till den bestämda övertygelsen, att den politiska rösträttens utsträckning till kvinnor skulle medföra en betydlig maktförskjutning till förmån för socialdemokratin, som satt fosterlandets försvar på avskrivning, och då vi ej vilja medverka till att äventyra vårt folks inre och yttre frihet — gent emot vilken våra speciellt kvinnliga intressen sammankrympa till intet — anhålla vi vördsamt, att våra namn strykas å petitionen till förmån för kvinnans politiska rösträtt."

Den stora opinionsyttringen föreligger sedan flera månader tillbaka fullt avslutad och med för varje län utarbetad fullständig statistik. Ett offentliggörande av opinionsyttringens siffror har endast på grund av de oförutsedda politiska händelserna blivit uppskjutet, men kommer detta att ske i samband med listornas framlämnande. En strykning av namn kan icke låta sig göra, då detta skulle medföra ett uppvirande av hela det statistiska arbetet. Då därtill kommer att namnundertecknarna endast uttalat sin principiella anslutning till rösträttskravet, något som under hela namnsamlingen kraftigt betonats, har V. U. icke funnit sig kunna tillmötesgå den gjorda framställningen.

2. De F. K. P. R. som möjligen innehava några ex. av L. K. P. R:s årsberättelser för 1906 och 1910, för vilka de icke hava bruk, anmodas att insända dessa till Rösträttsbyrån, 6 Lästmakargatan, Stockholm, som betalar 5 öre pr styck jämte porto. 1914 års berättelse är nu utkommen. (Se Meddelande från V. U. i Rösträtt för Kvinnor n:r 9).

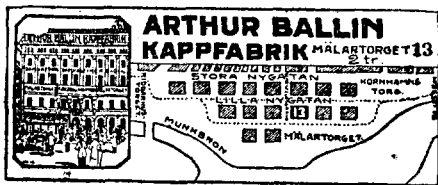
3. Alla föreningsordförande och centralstyrelsemedlemmar anmodas att uppe sina sommaradresser till L. K. P. R:s sekreterare.

De båda Arvidarna.

En anmälar av Svenska bokförlagets nya 25-öres-broschyr "Männen för dagen" skriver i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning:

"En anekdot om hr Lindmans prästerlige stamfader erinrar osökt om dennes uppträdande gent emot de kvinnliga rösträttssträvandena 1906 och 1907. Stamfadern i fråga hade åt sig utkorat ett pastorat, vilket ända sedan reformationstiden innehafte av en och samma släkt. Lindman kom snart till den uppfattning, att bästa sättet att vinna pastoratet vore ett sätt, som då var mycket vanligt, när det gällde att vinna beförden till prästerlig lägenhet, nämligen att "konservera" företrädarens familj; han förklarade sig beredd att gifva sig med dottern i huset. Men när han lyckligt och väl var behörigen utnämnd, blev det annat ljud. Han vägrade fullgöra äktenskapslöftet, påstod sig icke ha varit ordentligt förlovad och hade även andra undanflykter. Konsistoriet blev, som man lätt kan fatta, mycket förargat och yrkade hos hovrätten, att prästen skulle dömas fullmakten och pastoratet förlustig. Men huru Lindman drillade det, så satt han kvar i orubbad besittning av pastoratet!"

Anmälararen tillägger att jämförelsen är hans egen. Han fritar författaren från varje anspeling på arvssammanhang.

ARTHUR BALLIN, Kappfabrik, Mälartorget 13, 2 tr.

Arbetet ute i landet

Alnö F. K. P. R. hade den 23 april anordnat möte. Programmet för aftonen upptog diskussion över frågan: "Kan vår förening på något sätt deltaga i det sociala arbetet?" Inledare var fru E. Johnsson. Senare uppfördes fru F. Carlbergs "Samma don" av fröknarna Carlsvärd och Bäckfors, och mottogs den med stormande bifall. Föreningen beslöt att längre fram på våren göra en gemensam utfärd.

Borlänge-Stora Tuna F. K. P. R. hade den 27 april sitt aprilsammanträde. Sedan mötet öppnats av ordföranden, upplästes årsberättelsen för föregående år. Enligt denna har föreningens verksamhet under det förlutna året varit mycket livlig. 4 förenings- och 3 offentliga möten ha hållits. Av behållningen från en basar den 15 och 16 mars hade 607 kronor överlämnats till Borlänge och Stora Tuna barnhemsfond. För årets stora namnsamling hade ett intensivt arbete nedlagts. Föreningens medlemsantal utgjorde vid årsskiftet 78. Därefter upplästes revisionsberättelsen, varpå full ansvarsfrihet beviljades styrelsen för räkenskaper och förvaltning. Med anledning av att två av föreningens medlemmar, fruarna Ester Holmgren och Freja Fredriksson, skola avflytta från orten, hölls ett avskedstal till dem av fröken Signe Fridholm, varvid hon tackade dem båda för det arbete de i egenskap av styrelsemedlemmar nedlagt för föreningen. Ett par kristallvaser överlämnades till dem såsom minnesgåvor. Vidare intogs tesupé, varefter samkvämet under utförande av sång och musik i en stund fortsatte. Till sist utbragtes ett leve för de avgående föreningsmedlemmarna.

Falkenbergs F. K. P. R. hade måndagen den 3 maj årsmöte. Bland föreningsangelägenheter, som behandlades, var frågan angående ett länsförbunds bildande. Föreningens beslut av flera skäl att låta härmed anstå till hösten. Styrelse- och revisionsberättelse föredrogs. Av denna framgick att föreningen räknar 69 kvinnliga och 12 manliga medlemmar. Ansvarsfrihet beviljades. Val av styrelse företogs och utföll sålunda: fruarna Jisca Jacobson, Maria Hellström, Amy Örtenblad, Clara Andersson och fröknarna Thérèse Wessberg, Anna Trägårdh och Ellen Nilsson, omvalda, samt fruarna Alma Bergström och Josefine Carlsson, nyvalda. Till revisorer omvaldes fröknarna Elsa Thune och Sanna Blåberg med fruarna A. Stenström och G. Jerlov som suppleanter. Sedan supé intagits höll redaktör N. Bierke ett instruktivt och väckande föredrag över ämnet: "Vad fordrar det moderna samhället av nutidskvinnan." Efter föredraget, som livligt applåderades, utfördes musik för violin och piano av fru Amy Örtenblad och fröken Selander.

Forshaga F. K. P. R. hade den 29 april sitt första ordinarie sammanträde för året. Års- och revisionsberättelserna upplästes och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Enligt årsberättelsen hade föreningen under året anordnat föredrag, haft en höstmärknad för välgörande ändamål samt en beklädnadsfest. Största intresset hade dock koncentrerat sig kring namnsamlingen, som givit ett gott resultat.

Göteborgs F. K. P. R. hade den 30 mars i Chalmerska institutets högtidssal sitt första ordinarie årssammanträde. Sedan fru Frigga Carlberg utsetts till ordförande för aftonen, upplästes års- och revisionsberättelserna för det förlutna året, och full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Medlemsantalet har under år 1913 uppgått till 250, därav 20 män. Två föreningsmöten och 24 offentliga möten med föredrag m. m., ha hållits. Ett förslag av fru C. att ändra § 3 av stadgarna så tillvida, att ordf. hädanefter utses av förening

För Stockholm försäljning av
DAMKAPPOR - KOSTYMER

i minut till bestämda fabrikspriser.

Måttbeställningar utföras förstklassigt och billigt.

En gros. OBS! Ingen butiklokal.

gen i sin helhet och ej av den av föreningen valda styrelsen, antogs vilande till nästa sammanträde. Därefter uppläste fru C. det av fröken Signe Bergman i Stockholms F. K. P. R. hållna föredraget om "Kvinnornas rösträttsfråga och den politiska situationen", vilket åhördes med största intresse. Fru Gurli Hertzman-Ericson höll därpå ett föredrag om "Historiska kvinnotyper", vilka hon alla hämtat från franska revolutionen och tecknat med kärlek och förståelse. Huvudpersonerna voro madame Roland och Charlotte Corday, men kring dem hade hon grupperat en mängd andra kvinnor, mindre kända av eftervärlden, men vilka alla gjort frihetens sak till sin och vid kvinnans sida förde den fram till seger eller föll för den; kvinnor, vilka genom sitt mod och sin vilja lysa som ljusgestalter mitt i skräckvåldets virvel av hat och blod och smuts.

Halmstads F. K. P. R. hade den 23 april ordinarie sammanträde under fröken Anna Ljungbergs ordförandeskap. Därvid erinrades särskilt om det stora arbete, som under föregående år nedlagts på namnsamlingen för opinionsyttringen för kvinnans politiska rösträtt. Revisionsberättelsen föredrogs och ansvarsfrihet beviljades för föregående års räkenskaper och förvaltning. Till ordf. återvaldes fröken Anna Ljungberg, och samtliga övriga styrelseledamöter blevo likaledes återvalda. Revisorer blevo fröknarna Elin de Maré och Karin Lundberg med fröknarna Maria Trägårdh och Helga Allinger som suppleanter. Att granska Arbetsstugans räkenskaper utsågs fröknarna Karin Lundberg och Ellen Pettersson med fru van Dappehen och fröken Emma Larsson som suppleanter.

Jönköpings F. K. P. R. hade den 26 mars sitt ordinarie årsmöte å Västra Elementarskolan för flickor. Årsberättelse och revisionsberättelse upplästes och godkändes. Därefter skedde val av de ledamöter, som voro i tur att avgå. Till ordinarie ledamöter återvaldes två av de förutvarande, nämligen fru Hulda Lundberg och fröken Elin Olsson, men från tredje ledamöten hade avsägelse ingått, på grund varav i hennes ställe invaldes förutvarande suppleanten fru G. Holmqvist. Till styrelsesuppleanter valdes fröken E. Wigh och fru T. Schartau. Till revisorer återvaldes fruarna Karl-nell och Ericson, samt till revisorssuppleant fröken Anna Sjöstrand. Vidare beslöts att anordna diskussionsaftnar i sociala ämnen till hösten i samband med arbetsaftnarna, och uppdrogs åt styrelsen att ombestyrja att inledningsföredrag hållas av kvinnor ur skilda läger, varefter samtliga medlemmar bleve i tillfälle att framföra sina rön och uppfattningar genom inlägg i diskussionen.

Den 6 maj anordnades en fest i Stugan i Stadsparken, som avslutning på årets arbetsaftnar. Sång och musik förekom liksom och tvänne gissningstävlingar. Dessutom serverades te och såldes pepparkakor, karameller och frukt av till allmoget utklädda kvinnor, och voro de allesammans mycket lyckade och stiltrogna i såväl blom-miga sidendukar som rutiga snibbkäddor, och gingo deras affärer utmärkt. Kom så till slut "länsman", som hastigt och lustigt lade embargo på återstående varor och försäljde desamma på offentlig auktion, och blev slutet av det hela en ganska god behållning till föreningens kassa.

Karlstads F. K. P. R. höll den 21 april årsmöte å hotell Haga under stor tillslutning. Medlemsantalet var den 31 december 1913 290. Utgifter och inkomster balanserade på en summa av kr. 819: 51. Den avgående styrelsen med suppleanter omvaldes, med den förändringen att fru Lilly Öfvergaard invaldes i stället för fröken Ragnhild Dyh-

lén, som på grund av hälsoskäl undanbett sig återval. Styrelsen fick följande sammansättning: ordförande blev fru Gerda Hellberg, övriga ledamöter: fru Greta Gullström, fröken Anna Widmark, fröken Anna Ljungkvist och fru Helfrid Severin. Till suppleanter utsågs fru Kristina Bandelin och fru Lilly Öfvergaard. Efter förhandlingarna intogs gemensam supé, varpå följde ett kort samkväm med musik och uppläsning.

Kristianstads F. K. P. R. hade den 3 april ordinarie årsmöte. Års- och revisionsberättelsen upplästes och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Därefter höll fröken Ellen Wester från Ängelholm ett livligt och intressant föredrag över ämnet "Vad som är lätt och vad som är svårt för kvinnorna i samhällsarbetet". Sedan följde ett trevligt samkväm med sång och musik.

Köpings F. K. P. R. hade den 23 april anordnat offentligt samkväm. Efter kort hälsningstal av ordf. skildrade fru Ruth Randall-Edström från Västerås på ett intressant och medryckande sätt sina minnen och intryck från rösträttskongressen i Budapest. Fru Edström var iklädd ungersk nationaldräkt. Vidare förekom musik och deklamation samt försäljning av frukt och rösträttskarameller. Samkvämet var i allo lyckat och stämningen hela aftonen den bästa.

Malmö F. K. P. R. hade den 6 april ett talrikt besökt föreningsammanträde, varvid även gäster hade tillträde. Fru Ina Lange underhöll med ett kåserande föredrag om "Figaros bröllop", Beaumarchais' samhällssatiriska drama och den därpå grundade bekanta Mozartska operan. Föredraget illustrerades genom musik av fru Lange och sång av fröken L. Nilsson. Fru A. Schultz bidrog med uttrycksfull och med livligaste bifall mottagen uppläsning av ett par av Runebergs och Lenngréns dikter. Något som förtjänar att nämnas är den uppmaning, som från en närvarande medlem ställdes till F. K. P. R:s affärskvinnor att annonsera i Rösträtt för Kvinnor och på så sätt stödja vår utmärkte tidning.

Den 22 april anordnade föreningen en aftonunderhållning till förmån för År-stautställningen. Förutom sång- fiol- och pianomusik upptog programmet uppläsning av författarinnan fru Elisabeth Kuylenstierna-Wenster, som i en av henne författad dikt gav uttryck åt den starkaste och ljusaste tro på den framgång, som kvinnornas strävan bär inom sig och som ingen makt i världen förmår att tillintetgöra. Den av ungdomlig hänförelse burna dikten mottogs med starkt bifall av de närvarande.

Malungs F. K. P. R. hade den 13 april ordinarie möte, då fru Karin Holst valdes till ordförande efter fru Gerda Runnquist-Jacobsson, som avflyttat från orten. Därefter beslöts, att i stället för den förut omnämnda offerdagen, vid nästa möte upptaga kollekt. Efter mötet vidtog samkväm varvid sång och musik utfördes och tal höllos för fru Runnquist-Jacobsson.

Motala F. K. P. R. hade den 6 april sitt första ordinarie möte. Års- och revisionsberättelsen för år 1913 upplästes, och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Medlemmarna påmindes av ordf. att kraftigt agitera för spridning av vårt organ Rösträtt för Kvinnor, vilket är både det bekvämaste och billigaste sättet att sprida kännedom om vad vi vilja. Efter en timmes samkväm höll föreningens sekreterare, fröken Elli Wijkmark, en utmärkt föreläsning om det svenska statsskicket utveckling intill vår tid och huvudinnehållet av våra nuvarande grundlagar. Detta var den tredje av de studieaftnar föreningen i vår anordnat, och varunder behandlats: Stadens kommunala organisation och förvaltning, varjämte ett fingerat stadsfullmäktigeval anordnats; landets kommunala organisation och förvaltning jämte nuvarande bestämmelser för fattigvård, barnavård och hälsovård. Den 20 april diskuterades "Folkpensioneringslagen", med fröken Gertrud Flodman, medlem i stadens pensionsnämnd, som inledare. Under diskussionen konstaterades, att den nya pensionslagens bestämmelser i många punkter missförstås av allmänheten, och är det därför av stor vikt att riktiga upplysningar angående densamma spridas, särskilt borde kunskapen om de frivilliga försäkringarna komma till alla kvinnors kännedom. Önskvärdheten av dess tillökning med moderskaps- och barnförsäkring framhölls.

Östermalms Sjuk-, Vilo- & Förlossningshem

12 Floragatan STOCKHOLM, 2, 3 o. 4 tr. (hiss). Telefoner: Riks 9012. Allm. 1250.

Läget för sjuk-, vilo- och förlossningshemmet är tyst och ostört. Soliga rum. All nutida komfort. Operationsrum. Badrum, med fullst. elektr. ljusbad, med eller utan massage, även för andra än hemmets patienter. De strängaste fordringar på hygien uppfyllas. Telefoner i varje våning. Gott dietiskt bord. Fritt val av läkare och ackuschörka.

Ref.: Dr E. O. HULTGREN, Dr ARTHUR FÜRSTENBERG, Dr ARNOLD JOSEFSON.

Föreståndarinnan HILMA FREDLUND, f. d. föreståndarinnan vid Stockholms sjukhem, Skuru o. vid Drottninghuset.

K. F. U. K:s 5:te världskonferens i Stockholm.

Tiden mellan den 10—18 juni kommer att bli betydelsefull i Sveriges K. F. U. K:s utvecklingshistoria, emedan världsförbundets konferens under de dagarna äger rum i Stockholm.

En internationell konferens vittnar ju alltid om en rörelses utbredning och fördjupning, och sedan den första konferensen, som ägde rum i London år 1892, har medlemsantalet i skilda länder att uppvisa en stor ökning. Ader-ton länders föreningar äro upptagna i världsförbundet. Konferenser ha sedan hållits vart fjärde år: i Genève, Paris, Berlin, och nu har turen kommit till Stockholm.

Förhandlingarna komma att äga rum i Blasieholmskyrkan, emedan föreningens egen lokal är otillräcklig för det stora medlemsantal som väntas. Det genomgående ämne, som under föredrag och diskussioner kommer att behandlas, är "Kvinnans plats i Guds världsplan". Detta ämne kommer att skärskådas från flera olika synpunkter. Så äro t. ex. en dags förhandlingar ägnade åt kvinnans ställning i familjelivet, såsom dotter, syster, hustru, moder. En annan dag är huvudämnet: "Kvinnan i folkens liv", under studier och i kallelsegärning, i handel och industri, i husligt arbete. Nästa dag skärskådas samma ämne ur synpunkterna "kvinnans medborgerliga plikter" och "kvinnans utbildning för offentliga uppgifter".

Världskonferensens kommitté består av ett 70-tal damer, och i styrelsen finnas representanter för olika länder. Ordföranden, Mrs Tritton, är tyvärr av hälsoskäl förhindrad att närvara, men i hennes ställe kommer Mrs Waldegrave från England att fungera som ordförande.

Varje morgon förekommer bibelstudier på föreningens lokal vid Brunns-gatan på tre språk. Aftnarnas möten äro även tillgängliga för allmänheten och de utländska talarnas föredrag tolkas då till svenska, vilket däremot icke blir förhållandet med de övriga förhandlingarna. Söndagen den 14 juni anordnas ungdomsmöten i olika lokaler.

Ännu är det omöjligt att exakt uppe hur många deltagare som väntas, emedan alla anmälningar gå till huvudkvarteret i London, men de beräknas till omkring 600. Från Kina väntas fyra delegerade, varibland en infödd kinesiska. Amerika och Australien bli även representerade, en biskop väntas från Indien. Kommittén kommer även att genom utfärder och resor sörja för de utländska gästernas trevnad och bibringa dem det goda intryck av Sveriges huvudstad, som torde vara rotfäst hos medlemmarna av de världskonferenser, som förut ägt rum i Stockholm.

Rönninge-Tumba F. K. P. R. hade sitt vårmöte på Templarlokalen i Rönninge söndagen den 26 april under ledning av dess ordförande. Fröken Anna Ljungberg talade över ämnet "Kvinnorna och valrörelsen", varefter en livlig diskussion vidtog, gående mest ut på att finna lämpliga sätt att verka för rösträttsrörelsens utvidgande och nående av dess mål. Fröken A. Gullberg utförde solonummer för violin till ackompanjering av orgel. Samkvämet avslutades med sånger till luta av fru M. Bolin.

Sala F. K. P. R. hade den 21 april sammanträde, varvid årsberättelsen föredrogs och godkändes. Föreningen har under det gångna året hållit sina sammanträden första tisdagen i varje månad utom under sommaren. Ordinarie möten hölls 22 april och 24 november. Vid årets slut hade föreningen 52 medlemmar. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen för 1913 års förvaltning.

Vårkatalogen är utkommen

Tillsändes gratis och franco.

A.-B. Nordiska Kompaniet

Kungl. Hofleverantör

STOCKHOLM

De ensamt boende skollärarinnorna.

Länsstyrelsen i Kristianstads län framhåller med anledning av riksdagsskrivelsen rörande åtgärder för beredande av ökad trygghet åt de folk- och småskollärarinnor, som ha sin bostad i ensamt liggande skolhus, att förhållandena kunna vara mycket olika på olika orter och att det därför över huvud icke kan vara lämpligt att genom lagstadganden föreskriva huru denna sak bäst skall ordnas. Skolrådets uppmärksamhet bör däremot genom cirkulär fästas på denna sak, varjämte folkskoleinspektörerna böra i sin instruktion få sig ålagt att se till att lämpliga åtgärder vdtagas där så kan befinnas behöfligt.

Från vår läsekrets.

Mannens målsmanskap.

Med anledning av en artikel i Rösträtt för Kvinnor om att gift kvinna genom lagens bokstav hindras från att vara annan persons ombud vid domstol, kan jag av egen erfarenhet säga, att sådant dock tillåtits, fastän vederbörande ledamöter ställde sig skeptiska gent emot om det var tillåtet eller ej. När dock även fullmakt från mannen framvisades samtidigt med fullmakten från huvudmannen i målet, tilläts frun i fråga uppträda som ombud. Vill dock tillägga, att det härvidlag blott var fråga om att som ombud närvara för att höra ett vittne på ed vid för detsamma närmare belägen domstol än där målet handlades. Härav synes dock framgå, att det i realiteten spelar mindre roll än vad lagen i detta fall föreskriver. Li.

Rösträtt för Kvinnors

tionde nummer för 1914 innehåller bl. a.:

Under ansvar.

Ett besynnerligt aktstycke. Av Gulli Petrini.

Aktenskapslagstiftningen under debatt.

L. K. P. R:s utställning i Årsta.

En ropandes röst . . .

Nils Kjær: Det lykkelige Valg. Rec. av Ellen Hagen.

Meddelanden från V. U.

Arbetet ute i landet.

Till centralstyrelsuppleant för året valdes fröken Ingrid Nilsson. Vidare meddelades, att föreningen fått tillstånd att hos några av stadens läkare i deras väntrum utlägga tidningen Rösträtt för Kvinnor.

Södertälje F. K. P. R. höll den 25 april samkväm å Stadshotellet. Festen var ganska talrikt besökt och präglades av en glad och otvungen stämning. Föreningens nyvalda ordf., fru M. Dehn, inledde festen med att hälsa de närvarande välkomna och adresserade sig särskilt till de avgående funktionärerna, av vilka borgmästarinnan E. Pettersson och fröken Eva Levin voro närvarande. Därpå utfördes violinspel av folkskolläraren R. Stain samt duetter av fruarna Ingrid Paulsson och Nanny Ny-lund. Ett allvarsord, gott och sant, uttalat av fröken L. Landén och fru Astrid Wallén, vilka på ett illusoriskt och dramatiskt sätt uppläste fru Frigga Carlbergs "Samma don", gjorde en storartad verkan.

KARL ERIKSSON

KLARABERGSGATAN 40, 1 tr., (Hiss)

1:a klass Herr- & Damskrädderi

Gentlemans taylor.
Tailleur pour dames.
Dräkter och kappor
senaste pariserstil fr.
kr. 60: — utföres
under full garanti.

Allm. Tel. 236 05

Riks Tel. Norr 507

E. SJÖSTRANDS Damskrädderi & Kappaffär

Västerlånggatan 69, I. Hantverkaregatan 8
STOCKHOLM

Första Klass Damskrädderi.

Försälja Damdräkter, Kappor, Ulstrar och Flickkappor
av goda svenska tyger till moderata priser.
Obs! Beställningar äfven då eget tyg tillsläpps.
Allm. Tel. 234 79, 241 65.

SVEA KAPPMAGASIN (A. BERGKRANTZ)

Järnagatan 13, Södertälje. Telefon 750.

Första Klass Damskrädderi & Kappaffär

REKOMMENDERAS.

Beställningar av Kappor, Promenad-, Sport- & Rid-
dräkter emottagas och utföres till bestämd tid.
Stiftfullt, välsittande och omsorgsfullt
utfört arbete garanteras

MODERNA TYGER. BILLIGA PRISER.

Stockholms Ritkontor

rekommenderar sina i alla prislägen smakfulla och
vackra handarbeten. Ritningar till broderier för kläd-
ningar utföres i extra vackra mönster.

Huvudaffär: DROTTNINGGATAN 30.

Filialer: Humlegårdsgatan 11, St Paulsgatan 1, Upplandsgatan 34.

Göteborgs F. K. P. R:s

Pappersservetter,

pris pr bunt 50 öre,

Miniatyrbordvimplar,

pris pr styck 50 öre, och

Läskpapper,

pris pr dussin 50 öre, rekommenderas.

Rekvitioner ställas till fröken Hildur Ötjer, Göteborg I.

Önskar Ni Eder

en symaskin, som ger en särskild
vacker söm vare sig Ni syr i det
tunnaste siden eller de grösta kapp-
tyger, bör Ni köpa

Central Bobbin Symaskin,

ty dessa maskiner hafva genom sin öf-
verlägsna konstruktion, sin mångsidiga
användning och öfriga framstående egen-
skaper blifvit så omtyckta, att de under
de få år de varit i marknaden, trots sitt
något högre pris erhållit en verkligt
storartad spridning, det bästa beviset
för att en vara är god. CENTRAL-
BOBBIN-MASKINEN tillverkas i två
storlekar, en mindre för familjer och
syateljörer och en större för skrädderier.
OBS! Fördelaktiga betingelser.

Svenska Bokföringsbyrån

Vasagatan 52, 1 tr. Kontorstid 10—2 e. m. Åtager sig förande av lagenliga räkenskaper efter nytt, dubbett
bokf-system för handel, industri, hantverk, lanbruk m. fl. fr. 2 kr. pr mån. BOKSLUT, REVISIONER
och deklARATIONER utföres raskt till moderata pris. UPPLAGGER BOKFÖRINGAR för alla branscher efter
moderna, arbetsbesparande metoder. LÄMNAR RÅD i bokföringsarbete.

Kappor, Promenaddräkter, Klädningar & Barnkläder

förfärdigas. Välsittande, gott arbete och
billiga priser. OBS! Promenaddräkter
— efter beställning från 45 kronor. —

Lovisa Lundgren
Fjällgatan 16, vid Katarinavägens ändpunkt
Saltsjöbadsfärja och hiss. Allm. Tel. Söd. 14 11.

HEMBRYGGERIET, STOCKHOLM

Lagradt
Swag-Dricka

Heleneborgsg. 15. A. T. 31 64

Rekommenderas som en erkänd god och när-
rande måltids- och läskedryck.
Finnes på buteljer samt svagdricka på fat.

24 Upplandsgatan 24
— 1 tr. till vänster —
STOCKHOLM

HILDA HEDÉN

Dameklipping • Damskrädderi • Modeaffär

OBS! Specialité: SORGBESTÄLLNINGAR

Allm. Tel. 211 33

Hundägare!

Varje vår härjar den s. k. hundsjukan (valp-
sjukan) och bortrycker många goda jakthundar,
vakt- och sällskapshundar från sina ägare. Ett
säkert botemedel finnes i Professor »Schönats»
Hunddekot, exp. i halvliterflaskor. Pris 2 Kr.
pr flaska mot postförskott eller efterkrav.
Obs! Följ noga medföljande bruksanvisning.

A. G. Andersson
Västerlånggatan 68, Stockholm
Allm. tel. 206 68. Riks tel. 144 68.

P. Paulssons Damskrädderi

Grefturegatan 20 C, I.

Förstklassigt arbete till moderata priser.
Specialitet: Tailor Made.

Allm. Tel. 182 69. Rikstel. Ö. 15 16.

John F. Larsson

ETABL. 1885

31 Västerlånggatan - Stockholm
Allm. Tel. 20 75

**Specialaffär för Siden, Manu-
faktur och Damkonfektion.**

STORT URVAL! BILLIGA PRISER!
OBS! Vid återopande af denna annons lämnas
5 % kassarabatt.

Inackorderingar,
hållt damer, emottagas under sommaren ä vackert be-
lägen plats i södra Hälsingland. Godt bord. Goda båd-
dar. Härlig luft. Bad. Billigt. Förfrågningar besva-
ras av
Fru Anna Adam
Nygården, Bollnäs.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola

(f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

börjar den 1:sta Februari. Ämnena äro Husmoderskurs med enklare och finare matlagning. Skicklig kokfru
undervisar i den finare matlagningen. Examinerad lärarinna i den enklare samt i teori. Övriga ämnena äro
sång, Musik, Målning, Språk (infödda lärarinnor), Konstslöjd, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Sama-
ritkurs. Alla ämnena äro valfria. OBS! Den enda skola i Stockholm med helpension och där eleverna samtidigt
ha ett gott hem. Unga flickor, som skola vistas i Stockholm, mottagas i helpension. Skolan är inrymd i ett
nytt modernt hus invid Strandvägen. Begär prospekt, vari utförliga upplysningar lämnas och där referenser
av föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna.
Adr. E. HULTS KVINNliga UTBILDNINGSSKOLA, Artillerig. 6, 2 tr., Stockholm. R. T. 118 86. A. T. 289 40.

P.A. Collijns

Extra Prima
o. Prima
Bomullslärf.
Marknadens
bästa
kvalitéer.

(A. F. 1448)

HEMMETS Vedsägeri & Kolaffär

54 & 36 Krummakaregatan 34 & 36, Stockholm.

Prima torr Björk-, Al- och Barrved, Antracit, Hus-
hålls- och Träkol samt Koks, såväl krossad som okros-
sad, till för dagen gällande priser.

OBS! Hemmets verksamhet bedrivs för upprättande
av fallna. Allm. Telefon 80 99.
Rikstelefon 70 84.

**ALLMANNA
PENSIONSFÖRSÄKRINGS-
BOLAGET**

meddelar

Lifförsäkring

af alla slag.

Lifförsäkringsbestånd:

Ca 46.340.000 kr.

Fonder:

Ca 6 mill. kr.

NYA HUSAPOTEKET

STOCKHOLM

System: MIRTYLLINE

är ett nytt Husapotek, en vegetabilisk naturprodukt,
ofelbart att använda mot Frost, Exem, Skoskav, Sår,
Blodförgiftning, Finnar, Pormaskar, Röd näsrot,
Reformar, Hudlöshet, Myggbett, Insektsstyg,
Svåra magplågor, Blindtarmsaffektioner, Hals-
åkommor etc. Klåda och plågor upphöra genast.
Prospekt och intyg från botade personer sändas mot
10 öre till svarsporto. Provburkar å 1,80 och 2 kr. mot
postförskott. Agenter antagas överallt. Skriv genast till

Nya Husapoteket S. M.
Stockholm 6.

Vår Mirtylline bör ej saknas i något hem.

Rikst. Tel. 11015
Allm. Tel. 11718

Expeditionstid 10-4

Juridiska uppdrag.
Soliditetsupplysningar.
Placering av prima in-teckningar.
Försäkringar alla slag.

INKASSO-TAXA: 1 procent (minimum Kr. 1:-) jämte
porton och direkta utgifter, när laga åtgärder
icke behöva vidtagas.

BERNHARD HELLQVIST

Dekorationsmålare
REKOMMENDERAS

STORGATAN 20

A. T. Öm 10 95

AFFÄRSREGISTER

A.-B. Stockholms Folkbank
Klarabergsgat. 23, Kommandörsgat. 25, Upplandsгат. 15,
Fleminggat. 59, Lidingö Villastad.
Sparkasseräkning, kapitalräkning.
Insättningar fr. o. m. En krona.
Skriv eller gör ett besök!

Hulda Johansson

Rydsbo, Landsvägen 18, 1 tr., Sundbyberg
mitt för Apoteket
emottager såväl finare som enklare sömnad såsom klän-
ningar, blusar, promenaddräkter, ulstrar o. barnkläder.
Allm. Tel. Sundbyberg 398.

DAMER! VÄRHATT

Innan Ni köper
besök
66 Billighetsbasaren 66
Västerlånggatan 66
Största sortering. Billigaste priser.

Damhattar

såväl eleganta som enklare, Barn- och Konfirman-
tionshattar (fina och billiga), sorghattar och sorgartiklar all-
tid på lager. Vinterhattar realiserar. Götgatan 20, 1 tr.,
Stockholm, f. d. Stortorget 8, 1 tr.

Anna Lindgrens HEMBAGERI

Gamla Stockholmsgatan 11, Södertelje
Rekommenderas.
Södertelje Allm. Tel. 674.

Osvikligt medel

mot Engelska sjukan (Åltan). Besök eller tillskriv Fru
A. Sandberg, Götgatan 35 ö. g. I, Stockholm.
Mottagning kl. 11-2 e. m.

D:r Elin Beckmans Hettluftsinstitut

Barnhusgatan 12. Rikst. 105 52. Sthlms-Tel. Br. 45 52.
Rådfrågnings-tid: Vardagar halv 3-4.
Behandling av reumatism, gikt, efterbehandling av
ledskador, neuralgier, frosts-kador och vissa fall av bör-
jande ålderdomsbrand. OBS! Kan även anordnas i
patientens hem. (A. F. 1421)

Emma Hagelins Syateljier

flyttad till
Hornsgatan 45, 2 tr.
och rekommenderar mig fortfarande i benägen hägkomst.
Allm. Tel. 17 74.

E. H. Karlssons BEGRAFNINGSBYRÅ

29 Klara N. Kyrkogata (2:dra huset fr. Kungsg.)
ombesörjer begravningar. Order från landsorten
expedieras skyndsamt. A. T. 8409. Rikst. 7 09.

Vaxholms Hotell

rekommenderas, inackordering mottages.

Vördsammast AUGUSTA KARLSSON.

Rättegångar

bouppteckningar, arvstvister, boskillnad, äktenskaps-
förord, lösöre köp, testament, skilsmässor, barnupp-
fostringsmål, inkasseringar m. m. utföras fort o. billigt av
VARMLANDS ADVOKAT-INKASSOBYRÅ
R. T. 37 12. Götgatan 35, III tr. A. T. Br. 29 00.
Skriftliga förfrågningar besvaras omgående.

I. Andrén

Fotografateljier - Grefturegatan 24 B
REKOMMENDERAS.

Moderna fotografier. Moderata priser.
Allm. Tel. 226 14.

Aktiebolaget Feiths Caféer & Konditorier

Strandvägen 1
Drottninggatan 40

Elektromek. Verkstaden STAR

(Innehavare O. Brokvist)
50 Linnégatan 50 - Sthlmstel. 269 69.
Tillverkar och uppsätter alla slags belysning i autom-
biler och motorbåtar. Uppsätter automatapparater, ring-
ledning, glödljus etc. Reparerar båtmotorer och elek-
triska apparater av alla slag.

Johanna Brunssons Praktiska Konstvävningsskola
Kungsg. 70, Sthlm. Emottager elever samt utför be-
ställningar å alla slags konst- och enklare vävnader.
Vävstolar med tillbehör samt garner tillhandahållas.
Beställnings- och försäljningslokaler:
70 Kungsgatan 70 Klarabergsgat. 21
A. t. 487. R. t. Norr 868. A. t. 101 59.

SELMA MAGNUSSON

Tårtbageri - Kooksgat. 62
STOCKHOLM

Utmärkt goda kaffetårter till 1 kr. stycket.

Allm. Tel. 811 87.

J. Wahlgren

7 Södermalmstorg 7. Grundad 1878.
UR- och Optisk Affär
OBS! Ingen allal.
Uppdragningar pr år i hemmen verkställes punktligt.
Allm. Tel. Söder 168.

Ring upp Hexpressen

KARL MOBERG
26 Jakobsbergsgatan 26, Stockholm. Rikstelefon 67 43.
Sthlms Telefon 65 08, 116 86
vid behov av
Ibud, Transporter, Emballeringar, Flyttningar och Magasinering.

Fröken Bjurholms Privata Förlösningshem,

Norrullsg. 87, III tr., h., Stockholm. God inack. och
vård. Tyst och ogenerat. Läkare, specialist.
Allm. Tel. Vasa 27 15. Rikst. Vasa 416.

Återförsäljare och förbrukare.

Leclonchés vätelement, passande för ringledningar
telefonapparater etc., erhållas till billiga priser.
OBS! Egen tillverkning.
C. A. ERIKSSON
Saltmätaregatan 12 B. A. Tel. Vasa 72 37.

SÖDRA MODEMAGASINET

26 Bellmansgatan 26
Rekommenderas
moderna och stilfulla Hattar i billigaste priser.
Allm. Tel. 187 77.
Medlemmar af F. K. P. R. erhålla hög rabatt.

A. Magnussons Damskrädderi

Klarabergsgatan 42, 2 tr. Stockholm. Etabl. 1908.
Rekommenderas till benägen hägkomst med beställ-
ningar av Bal-, Soupe-, Sport- o. Promenaddräkter m. m.
Alla beställningar såväl finare som enklare utföres först-
klassigt och omsorgsfullt. Allm. Tel. 150 92.

Hilma Säflund

STOCKHOLM
TORSGATAN 23 Allm. Tel. 141 08
Lager av Klädda Damhattar o. Sorgsaker.
Tillverkning av Konstgjorda Blommor.

RAGNAR NILSSON

BAGERI OCH KONDITORI
49 Hornsgatan 49.
OBS! Endast 1:sta klass ingredienser. - Alla slags
efterrätter. - Kakor och tårter på beställning.
Allm. tel. 138 48.

EDLA SEVERIN SYATELIER

Hornsgatan N:o 26, 2 tr. t. v.
Allm. Tel. Söder 53 43. STOCKHOLM.

DAMFRISÉRSALONGEN

Tegnérsgatan 35, 1/2 tr. Allm. Tel. Br. 48 50.
rekommenderar sina eleganta frisyser. Champonering,
huvudmassage och hemkamningar utföras omsorgsfullt
och billigt. Manicure ges. Peruker uthyras.
Vördsammast ALICE RUNN.

Hantverksskolan för Blinda Kvinnor

STOCKHOLM
Klara Östra Kyrkogata 3. Allm. Telefon 211 87
Tillverkar alla slags korgarbeten. Rottningsflätning.
Billigt och starkt garanteras.

Märta Erikssons

Hotell och Pensionat.
18 STUREPLAN - STOCKHOLM
Rekommenderas.
Rikst. 87 27. Allm. Tel. 113 28.

"Mor på Höjden"

Kaffeserveringen i det natursköna Haga, Stockholm.
Öppet endast under sommaren.
Vördsamt MARIA NILSON.

Extra fint Kaffebröd.

Hembakat, Limpor 3 st. 25 öre, Kaffebröd. 20 öres
påbröd pr kr.
HEMBAGERIET
Malmkillnads-gatan 60, ingång David Bagares gata.
Öppnas kl. 6 f. m.

Ovanligt billiga priser!

Till och med den 1 Jun. Från 2 kr. pr duss.
Ny modern fotograf-salong **KRONAN**
har i dagarna öppnats i Folkungagatan 12 A, 1 tr.
Välgjort arbete, prima material och reel behandling
utlovas. Förstoringar billigt!

Östermalms Wienerkonditori

36 Östermalmsgatan 36
(Hörnet av Brahegatan)
STOCKHOLM
Allm. Telefon 249 78 **Rekommenderas.**

ledgångsreumatism

och Nervvärk behandlas. Genom långva-
rig praktik uppnått goda resultat.
Ruth Jonsson: Sjuksköterska, Massös.
Referenser.
A. T. Öst. 46 49. Engelbrekts-gatan 12, n. b.

Använd Renol!

Damer! Härvatten utan fett. Gör det fetaste hår torrt
och smidigt. Bästa medel mot hårfall. Fäster
håret efter några behandlingar. Pris per flaska kr. 2:50.
Frisör Th. de Woul, Styrmsgatan 2, Stockholm.
Allm. 240 34.

Härmed rekommenderas mitt 1:sta klass **Damskrädderi**
och garanteras ett välgjort och välsittande arbete till
moderat pris. OBS! Plyschkappor uppängas.
OBS! Trettioårig praktik.

Vördsamt **MATH. PETERSON, Damskrädderi**
48 STUREGATAN 48. Allm. Tel. 193 14.

Ericssons Modeaffär

Birger Jarls-gatan 90, hörnet av Odengatan
STOCKHOLM
rekommenderas. Nyinkommet lager. Välgjort arbete.
Sorghattar på lager. Billiga priser. Allm. Tel. 247 24.
Gör ett besök. Medlemmar av F. K. P. R. erhålla rabatt.

KONSTVÄTT.

Undertecknad har tagit kännedom om de bästa metoder
för rengöring på luktrig väg av alla sorters Gardiner,
kulörta broderier, äkta spetsar, klädningar, siden, ylle
och chiffon, promenaddräkter, damkappor m. m., m. m.
Allt till billigaste priser. Allm. Telefon Sö. 2 51.
ANNA BOY, Hornsgatan 42, Stockholm.

Alla sorters Dam- o. Barnkläder

beställas bäst och billigast
DAM- OCH BARNKONFEKTIONS-AFFÄREN
3 Uppsalagatan 3, Stockholm.
Allm. Tel. 183 24.

MÄRKNINGS-ATELJEREN

24 Mästersamuelsgatan 24
STOCKHOLM Allm. Tel. 203 25
Märkning för maskin, Hålsömnad och Stoppning av
duktyg samt Fällning emottages. Obs. Rockmonogram.
Välgjort arbete! Billiga priser! Ingeborg Lindeberg.

Vårda hy och hår.

MANICURE. Hygienisk ansiktsbehandling. m. vibrations-
massage. Smärtfri borttagning av generande hårväxt.
Medicinsk hårbehandling och hårfärgning. Hudcrém, hårv.,
pastor, salvor och puder märkta "Astra". Fru Ingrid
Weywadt, Grevturegatan 27, II. Allm. tel. Öst. 80 25.

Stockholms Blusbasar

81 A DROTTNINGGATAN
Ständigt lager av: Damblusar i alla prislägen. Största
sortiment av strandkottor. (Beställningar även efter
mått.) Klädningar och dräkter på beställning.
Tyger på lager. Allm. Tel. 148 73.

Lotten Janssons

Hem- och Finbageri
20 B GREFTUREGATAN 20 B
Allm. Tel. 183 59.
Obs! Endast första klass ingredienser. Alla slags Ka-
kor och Tårter på beställning.

Pensionat Klara

18 Klara Södra Kyrkogata 18, 1 tr. Hiss.
(intill Klara kyrka)
Allm. Tel. 80 72. STOCKHOLM. Allm. Tel. 80 72
REKOMMENDERAS!
Komfortabelt möblerade rum till moderata priser.
Hel inackordering eller endast Frukost och Middag.

Bada

Elektr. Ljusbad, Massagebad, Varmbad, Halvbad
4 Södermalmstorg 4.
2 tr. (Hiss.) Allm. Tel. 15 47.

Konserveringsapparater.

Köpas bäst och billigast hos **KARL LARSSON,**
Södertälje. Priskurant gratis på begäran, (nämn denna
tidning), vid parti billigare.

500 Divaner, nyklädda, välgjorda, i moquette, kostad
kr 90.- nu 60.-. I röd eller grön cotelin, kostad kr.
65.- nu 42.-. 500 Resärmadrasser, uppgiv mått,
1-mans kr. 12.-, 2-mans kr. 15.-. Ottomaner kr. 18.-.
Liggstolar kr. 16.-. Spjälsoffor kr. 23.-. Liggstolar
kr. 13.-. Patentsoffor kr. 65.-. Begär realisationslista
MÖBELFABRIKEN, adress LJLJEHOLMEN.
Butik i Stockholm, Skepparegatan 41.

Gaskök, Primuskök, Lås o. Nycklar

repareras omsorgsfullt
Förteningar o. alla slags Lödningar
utföras å Reparationsverkstaden
61 Luntmakaregatan 61, in på gården
Allm. Tel. Vasa 604 76. Ring, så hämta vt.

Juridiska uppdrag

av alla slag, skilsmässor och barnuppfostningsmål, lös-
öre köp, boskillnader, inkasseringar m. m. utföres bil-
ligt och sakkunnigt. Kontorstid 10-5.
ARGUS, Juridisk och Privatdetektiv Byrå
Bryggargatan 1, 2 tr. Allm. Tel. 280 04.